

Základní škola Novoborská
Novoborská 371, Praha 9

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM 2023/2024

Vypracoval:

Mgr. Zlata Schlixbierová, zástupce ŘŠ

Pedagogická rada projednala dne

30. 8. 2023

Nabývá platnosti ode dne:

30. 8. 2023

Nabývá účinnosti ode dne:

4. 9. 2023

Obsah

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE.....	2
2. VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ ZDROJE ŠKOLY.....	4
2.1. Vnitřní zdroje.....	4
2.1.1. Charakteristika školy.....	4
2.1.2. ŠMP (školní metodik prevence), školní preventivní tým (ŠPT) a vedení školy.....	6
2.2. Vnější zdroje.....	8
Magda Čelustková, DiS.....	8
JUDr. Martin Dub.....	8
Bc. Magdalena Kahounová, DiS.....	8
3. MONITORING.....	11
3.1. Identifikace RCH.....	11
4. HODNOCENÍ ŠPP ZA ŠKOLNÍ ROK 2022/2023.....	13
1) Úvod.....	13
2) Zhodnocení konkrétních programů.....	13
3) Shrnutí.....	14
4.1. Úkoly pro školní rok 2023/2024.....	14
5. CÍLE MPP.....	15
5.1. Dlouhodobé cíle.....	15
5.2. Krátkodobé cíle.....	15
6. SKLADBA AKTIVIT ŠPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY.....	19
6.1. PEDAGOGOVÉ.....	19
6.2. ŽÁCI.....	19
6.2.1. Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování.....	19
6.2.2. Specifická prevence – PP a akce pro žáky 1. stupně.....	24
6.2.3. Specifická prevence – PP a akce pro žáky 2. stupně.....	27
6.3. RODIČE.....	31
6.3.1. Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči.....	31
7. EVALUACE.....	32
1. Kvalitativní složka realizovaných programů primární prevence.....	32
2. Kvantitativní hodnocení realizovaných preventivních programů prevence.....	32
8. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	33
Seznam literatury.....	34
9. PŘÍLOHY	

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy	ZŠ Novoborská, Novoborská 371, Praha 9, 190 00
IČO	61381276
Telefon (ústředna)	286 006 511
Datová schránka	6snksyg
Email	skola@novoborska.cz
Internetová stránka	www.novoborska.cz
Právní forma	příspěvková organizace
Název zřizovatele	Městská část Praha 9
Jméno a příjmení ředitelky	Ing. Tereza Štaubrová
Telefon na ředitelku	286 006 515
Email na ředitelku	staubrova@novoborska.cz

Typ školy	Základní škola situovaná především v sídlištní zástavbě na okraji Prahy.	
Motto školy	<i>„Šance pro všechny, vždy a ve všem“</i>	
Počet tříd ve škole	I.stupeň	28 tříd
	II.stupeň	20 tříd
Počet žáků	I. stupeň	746
	II.stupeň	477
	celkem	1247
Jméno a příjmení školního metodika prevence	Metodička prevence 5. - 9.roč.	Mgr. Zlata Schlixbierová
	Metodik prevence 1. - 4. roč.	Ing. Jan Kračmer
Specializační studium metodiků prevence	Studium k výkonu specializovaných činností – prevence sociálně patologických jevů Realizátor vzdělávání: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta	
Telefon	286 006 531 (Z. Schlixbierová)	
	286 006 012 (J. Kračmer)	
Email	schlixbierova@novoborska.cz	
	kracmer@novoborska.cz	

Jméno a příjmení výchovného poradce	I.stupeň	Mgr. Jan Procházka
	II.stupeň	Ing. Tereza Štaubrová
Koordinátor VP		Mgr. Nikol Hromádková
Specializační studium výchovných poradců	Studium k výkonu specializovaných činností – - školní poradenské služby pro učitele Realizátor vzdělávání: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta	
Telefon	286 006 16 (Procházka)	
	286 006 515 (Štaubrová)	
Email	prochazka@novoborska.cz	
	staubrova@novoborska.cz , hromadkova@novoborska.cz	

Školní psycholog	MSc. Jaroslav Krpec
Telefon	286 006 558
Email	krpec@novoborska.cz

2. VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ ZDROJE ŠKOLY

2.1. Vnitřní zdroje

2.1.1. Charakteristika školy

Charakteristika školy	(Umístění a velikost školy, vybavení školy, charakteristika pedagogického sboru, charakteristika žáků, dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty, vlastní hodnocení školy – oblasti, cíle, kritéria, nástroje, časové rozvržení) Kapacita školy činí 1320 žáků (průměrný počet žáků ve třídě je cca 28). Základní škola Novoborská se nachází na území Městské části Praha 9, hlavní budova sídlí v ulici Novoborská, detašované pracoviště, které vzniklo ve zcela nové budově, sídlí v ulici Sousedíkova. Výuka je zajišťována odpovídajícím počtem pedagogických pracovníků. V ulici Novoborská se jedná o sídlištní lokalitu s ideální dopravní obslužností (MHD, metro), zasazenou do bohaté zeleně. Jsme plně organizovaná, velká a dobře vybavená sídlištní bezbariérová škola s rozsáhlou zahradou a velkým sportovním areálem. V ulici Sousedíkova je od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2024 umístěno detašované pracoviště ZŠ Novoborská. Jedná se o zcela novou stavbu školní budovy, která byla zkolaudována v letošním roce 2023. V naší škole jsou vzděláváni žáci od 1. do 9. ročníku a žáci nultého ročníku (přípravná třída). Jsme školou otevřenou, bezbariérovou, snažíme se v rámci limitů o vytváření dalších podmínek pro vzdělávání dětí z běžné populace, tak dětí nadaných i dětí jakkoliv znevýhodněných. Pro žáky cizince je pořádán příměstský tábor pro snazší překonání jazykové bariéry a lepší začlenění těchto žáků do kolektivů, poskytována je i zvýšená péče o tyto žáky v průběhu celého školního roku. Kromě školy v přírodě se žáci naší školy mohou účastnit mnoha exkurzí či lyžařského výcvikového kurzu. V období, kdy některé třídy jedou na školu v přírodě, probíhá ve škole projektový týden, ve kterém se žáci seznamují se základy první pomoci, s integrovaným záchranným systémem a podobnými tématy. Z dlouhodobých projektů mezi nejzajímavější patří Kniha mého srdce, Testování fyzické zdatnosti a další. Ve snaze o co nejdemokratičtější chod školy spolupracuje její vedení – kromě Pedagogické rady – i s následujícími školními orgány: • Žákovský parlament: zástupci jednotlivých tříd (od pátého ročníku) voleni na jeden školní rok• Školská rada• Rada rodičů: občanské sdružení, založené r.1999, v němž zasedají zástupci všech tříd školy. Spolupráce s výše uvedenými subjekty se velmi osvědčila, oboustranně je hodnocena jako optimální.

	Nedílnou součástí pedagogického procesu naší školy jsou poradenské služby. Naše škola nabízí služby Školního poradenského pracoviště. Výchovní poradci, metodici prevence ve spolupráci se školními psychology a speciální pedagožkou zabezpečují velmi kvalitní psychologicko poradenský servis na všech potřebných úrovních (žáci, zákonní zástupci, ostatní pedagogové a zaměstnanci školy, PPP, Odbor sociálně právní ochrany dětí Úřadu městské části Praha 9 a další). Ve výchovném a vzdělávacím procesu rovněž spolupracujeme na preventivní úrovni s Policií České republiky, Městskou policií Praha, Zdravotnická záchranná služba hlavního města Prahy (besedy s jejich specialisty přímo ve škole). V souvislosti se specifiky pražských sídlišť se tato spolupráce velmi osvědčuje. V návaznosti na zmíněné lokální specifikum byl školním metodikem prevence sociálně patologických jevů zpracován Minimální preventivní program školy, který je systematicky realizován a aktualizován.
Materiálně – technické vybavení	Žáci mají díky vybavení školy možnost navštěvovat odborné učebny s moderním vybavením. Jsou to například 4 multimediální pracovny, multimediální jazyková laboratoř, hudebna, učebna výtvarné výchovy, zeměpisu, přírodopisu, nebo velká studovna určená především pro žáky devátých tříd.
Sociokulturní a národnostní charakteristika žáků	Školu aktuálně navštěvuje 1247 žáků, předškolní děti mají možnost navštěvovat nultý ročník. K jeho účelu jsou pro letošní rok zřízeny dvě přípravné třídy. První stupeň navštěvuje celkem 746 žáků v 28 třídách. Druhý stupeň navštěvuje 477 žáků ve 20 třídách. Ve školní družině je 18 oddělení. Škola má integrované žáky, kteří mají asistenta pedagoga. Školu navštěvují také žáci cizí státní příslušnosti, především pak ukrajinské, ruské a vietnamské.
Riziková prostředí ve škole	Z hlediska výskytu rizikového chování žáků máme vytipovaná, jako riziková prostředí ve škole, šatny, toalety a hřiště.
Školní řád	Školní řád byl vytvořen s ohledem na prevenci rizikového chování žáků. Tento dokument klade důraz především na bezpečnost a ochranu zdraví žáků a ochranu před projevy rizikového chování.
RVP, ŠVP, návaznost ŠPP na výuku	Tematické plány navazují na ŠVP, který byl vytvořen v souladu s RVP. Tematické bloky v jednotlivých předmětech navazují na ŠPP. Na prvním stupni zajišťují prevenci třídní učitelé, kteří zařazují různá preventivní témata přímo do výuky předmětu Člověk a jeho svět (Prvouky, Vlastivědy, Přírodovědy). Druhý stupeň probírá tato témata v předmětech Výchova k občanství a zdravý životní styl, Přírodopis, Zeměpis, Chemie, Environmentální a Mediální výchova, Evropské a globální souvislosti, multikultura aj. Preventivní témata však nezůstávají stranou ani mimo hlavní vyučování – jsou součástí řady akcí, jako jsou besedy, filmová představení, exkurze, školy v přírodě apod.

2.1.2. ŠMP (školní metodik prevence), školní preventivní tým (ŠPT) a vedení školy

Funkce ŠMP	• tvoří školní preventivní program a poskytuje metodickou pomoc pracovníkům školy při jeho realizaci • vytváří a realizuje programy prevence rizikového chování ve škole • zajišťuje a koordinuje vzdělávací akce pro žáky a pedagogy v daných oblastech rizikového chování • ve spolupráci s třídními a ostatními učiteli vyhledává a orientačně provádí šetření žáků s projevy rizikového chování, poskytuje poradenské služby těmto žákům a jejich zákonným zástupcům • vede písemné záznamy o rizikovém chování a akcích s preventivní tematikou • aktualizuje databázi spolupracovníků školy pro oblast prevence • průběžně spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem a školním psychologem a třídními učiteli • průběžně spolupracuje s regionálním metodikem prevence • tvoří a vyhodnocuje školní dotazník zaměřený na šikanu a volnočasové aktivity • zpracovává a vyhodnocuje projekty v grantovém řízení v oblasti primární prevence • spolupracuje s PPP, SVP, OSPOD a dalšími institucemi zajišťujícími odbornou pomoc v oblasti rizikového chování, spolupracuje se středisky výchovné péče, s krizovými centry • shromažďuje dostupné informace o institucích a organizacích, které v oblasti prevence v ČR působí
ŠPT a vedení školy	• Užší ŠPT tvoří školní psycholožka, výchovní poradci a školní metodici prevence. Tento tým má důvěru ostatních pedagogů školy, což umožňuje operativní odborné intervence zaměřené na řešení rizik, vzdělávacích a výchovných obtíží, náročných situací žáků apod., kterými předcházíme vzniku závažnějších problémů. • Na prvním stupni působí v roli třídních učitelů 6 speciálních pedagogů, kteří jsou významnou složkou školního poradenství a kteří spolu s vedením školy a s psycholožkou PPP pro Prahu 3 a 9 tvoří širší tým ŠPT. • Speciální pedagogové poskytují doučování a nápravy žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a odbornou a metodickou pomoc učitelům těchto žáků. Spolupracují při tom se všemi subjekty školního poradenského pracoviště, zejména pak se školní psycholožkou. • Vedení školy (ředitelka a její zástupci) mají ve školním poradenském pracovišti zejména roli koordinační a rozhodovací. Současně zastává medializační roli ostatním subjektům státní správy. • Svrchovaným poradenským pracovištěm je pedagogická rada složená ze všech pedagogů. Na jejich zasedáních se projednávají všechny závažnější záležitosti, jimž se v jednotlivostech věnuje užší i širší tým školního poradenského pracoviště. Je tak zajištěna informovanost všech pedagogů o žácích a o situacích hodných zřetele a současně se vždy dospěje k řešení či závěru, který je výrazem všeobecného konsenzu.

Vnitřní informační zdroje

- odborná a metodická literatura Příloha č. 8
- odborné časopisy
- videotéka
- webová stránka školy: www.novoborska.cz
- emailová adresa
 - ŠMP:
 - schlixbierova@novoborska.cz
 - kracmer@novoborska.cz
 - školní psycholog:
 - krpec@novoborska.cz
 - VP:
 - staubrova@novoborska.cz ,
 - prochazka@novoborska.cz
 - hromadkova@novoborska.cz
- ve škole je zřízena schránka důvěry
- na vybraných nástěnkách je informační materiál s tematikou prevence rizikového chování

2.2. Vnější zdroje

Úřad městské části Praha 9: Sokolovská 324/19, Praha 9 Odbor sociálně – právní ochrany dětí	
Magda Čelustková, DiS.	Telefon +420283091419 E-mail: celustkovam@praha9.cz
JUDr. Martin Dub kurátor pro děti a mládež	Telefon +420283091429 E-mail: dubm@praha9.cz
Bc. Magdalena Kahounová, DiS. pověřena vedením oddělení OSPOD, sociální pracovnice OSPOD	Telefon +420283091412 E-mail: kahounovam@praha9.cz

Pedagogicko - Psychologická poradna pro Prahu 9, U Nové školy 871, Praha 9 - Vysočany	
Mgr. Helena Machová - psycholog	Email: machova@ppp9.cz Telefon: 222 524 209
Mgr. Markéta Bínová – metodik prevence	Email: binova@ppp9.cz Telefon: 266 312 530, 606 708 217

Městská policie hl. m. Prahy– Oddělení prevence	
Mgr. Radka Vetešníková - vedoucí Oddělení prevence Městské policie hl.m. Prahy	Email: vetesnikova@mppraha.cz Telefon: 222 025 317
Bc. Michal Petr - sociálně patologické jevy – metodické programy	Email: petr.prev@mppraha.cz Telefon: 222 025 874

Městská policie pro Prahu 9 Veltruská 576, Praha 9 – Prosek	
Mgr. Vlastimil Olič - ředitel	Email: reditel.p9@mppraha.cz Telefon: 222 025 602

Obvodní soud pro Prahu 9, 28.pluku 1533/29b, Praha 10	
Mgr. Michaela Wenzlová - předsedkyně Obvodního soudu pro Prahu 9	Email: podatelna@osoud.pha9.justice.cz Telefon: 251 443 242

Centrum volného času Praha 9	
Lovosická 610/21, Praha 9	Telefon: 724 272 191

Středisko výchovné péče Klíčov, Čakovická 51, Praha 9	
Mgr. Jan Stárka - vedoucí ambulantního oddělení pro Prahu 9	Email: abmulancepraha9@klicov.cz starka@klicov.cz Telefon: 286 580 711, 773 212 820

Důležité internetové odkazy a telefonické kontakty:

Pomoc dětem a rodinám v tíživé životní situaci	
Linka důvěry	www.linkaduvery.cz
Linka bezpečí	www.linkabezpeci.cz
Dům tří přání	www.dumtriprani.cz Telefon: 233 931 310
Městské centrum sociálních služeb a prevence TRIANGL (kontaktní osoba – Jan Dobeš)	www.prevence-info.cz Email: jan.dobes@csspraha.cz triangl@csspraha.cz Telefon: 604 724 628
Poruchy příjmu potravy	www.anabell.cz

Bezpečný internet	
Národní centrum bezpečnějšího internetu	www.saferinternet.cz www.kpbi.cz
Kyberšikana, kybergrooming, dětská pornografie	www.onlinehelpline.cz www.onlinehotline.cz tel.: 252 548 438
E-bezpečí	www.e-bezpeci.cz

Drogové závislosti	
Mgr. Veronika Hamplová - Protidrogová koordinátorka hl. m. Prahy	Email: Veronika.Hamplova@praha.eu Telefon: 236 002 831
Drop In (drogové závislosti)	www.dropin.cz Telefon: 221 222 124
Sanamin	www.sanamin.cz Telefon: 283 872 186
Anima terapie (péče o rodiny závislých)	www.anima-terapie.cz Telefon: 224 968 239 777 113 387

BESIP	
Bezpečně do školy	www.ibesip.cz
Ministerstvo dopravy	www.mdcr.cz

Organizace zajišťující preventivní programy	
Prevcentrum	www.prevcentrum.cz
Prevalis	www.prevalis.org
ABATOP	www.abatop.cz
MP Education	www.mpedu.cz
Jules a Jim	www.julesajim.cz
CEVAP	www.cevap.cz
Institut FILIA	www.prevence-praha.cz
Projekt Odyssea	www.odyssea.cz
Život bez závislostí	www.zivot-bez-zavislosti.cz

3. MONITORING

V případě, že se ve škole objeví nějaký druh rizikového chování, je důležitá včasná intervence, to se v minulých letech dařilo díky dobré spolupráci učitelů, speciálního pedagoga, školního psychologa, metodiků prevence a výchovných poradců. Popsaná spolupráce pomáhá mapovat rizikové jevy, které ve škole mohou vznikat.

Velký problém, na který stále častěji poukazují třídní učitelé, představují vztahy v třídních kolektivech. Děti se k sobě nechovají slušně, často bývají vulgární, některé i agresivní vůči ostatním spolužákům. Ve třídách často vznikají izolované skupinky, některé děti jako by zapomněly, co je to vzájemná tolerance, respekt a ochota vzájemně si pomáhat.

Vhodným a již několikrát osvědčeným nástrojem k eliminaci špatných vztahových poměrů mezi dětmi je práce třídního učitele se třídou, a to jak v rámci výuky, tak především ve třídnických hodinách, které jsou k tomu určeny. Letitou tradicí mají na naší škole preventivní programy, které se zaměřují mimo jiné také na „zdravý třídní kolektiv“.

Dalším stále častějším problémem, který má bohužel vzestupnou tendenci je nekázeň a neplnění školních povinností. Někteří žáci nedovedou dodržovat pravidla slušného chování k učitelům i dalším zaměstnancům školy. Při řešení tohoto problému je nezbytně nutná spolupráce rodičů. Ta bohužel často nefunguje tak jak by měla. Někteří rodiče o děti nejeví zájem, nejsou dostatečně důslední, jiní zase nevidí problém ve svém dítěti, ale v učiteli. Kázeňská opatření navržená školou potom ztrácejí smysl.

U starších ročníků se v menší míře objevuje experimentování s legálními drogami jako je kouření cigaret a pití alkoholických nápojů. Toto rizikové chování vzniká často v rodinách, kde dětem není věnována dostatečná péče. Je všeobecně známo, že děti navštěvující kroužky či jinou zájmovou činnost jsou vystaveni mnohem menšímu riziku zneužívání návykových látek.

Škola klade na prevenci zneužívání návykových látek velký důraz. V průběhu roku probíhá ve škole několik preventivních programů, zaměřených na tuto problematiku. Tyto programy jsou vedeny jak frontálně, tak více interaktivně, aby si z nich děti odnesly zážitek.

3.1. Identifikace RCH

a) sledování rizikových faktorů

- všichni pracovníci školy aktivně sledují indikátory RCH (**Příloha č. 1**) (šikany, kyberšikany, drogových závislostí, týrání, zneužívání, a sebepoškozování)

b) dotazníková šetření mezi žáky

- v rámci I. (od 2. ročníku) i II. stupně žáci každoročně anonymně vyplňují 2 typy dotazníků:

1. dotazníky **Šikana a Kyberšikana (Příloha č. 2,3)**, probíhá v prosinci daného školního roku -mapuje aktuální možný výskyt šikany ve škole, její jádro, agresory, i oběti, místa nejčastějšího výskytu, míru informovanosti o možnostech pomoci ze strany dospělých

2. dotazník **Volnočasové aktivity (Příloha č. 3)** – termín si volí sám třídní učitel dle potřeby - mapuje způsob trávení volného času, vztahy s kamarády, spolužáky, rodiči, a učiteli, povědomí o výskytu RCH na naší škole či v jejím okolí, míru informovanosti a o možnostech pomoci ze strany dospělých atd.

c) činnost třídních učitelů, výchovného poradce, speciálního pedagoga, školního psychologa a školního metodika prevence

- žáci se mohou se svými problémy obracet na třídního učitele nebo na jiné pedagogické (popř. i nepedagogické) pracovníky školy

- žáci i jejich rodiče mohou využít služeb školního psychologa, speciálního pedagoga, výchovných poradců či školních metodiků prevence

d) činnost Žákovského parlamentu

- žáci se mohou se svými problémy taktéž obrátit na Žákovský parlament (tvořen zástupci tříd II. stupně od 5. do 9. ročníku) – schází se jednou za 14 dní.

Postup v případě výskytu RCH

Jednotlivé postupy řešení situací, kdy se ve škole vyskytne některý z typů RCH vycházejí z pokynů MŠMT ČR:

- *Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (MŠMT ČR, říjen 2007, Č. j.: 20 006/2007-51)*
- *Metodický pokyn MŠMT Rizikové chování ve školním prostředí - šikana*

Ochrana před RCH, postihy původců RCH

Ochrana žáků před RCH, stejně jako postihy za vandalismus, šikanu, záškoláctví a za držení, užívání a distribuci návykových látek (včetně tabákových výrobků a alkoholických nápojů) v areálu školy jsou stanoveny *Školním řádem ZŠ Novoborská*.

K žákovi se však vždy přistupuje individuálně - v závislosti na okolnostech dané situace. Řešení se hledá za spolupráce třídního učitele, výchovného poradce, metodika prevence, vedení školy a rodičů žáka. Žák je následně dlouhodobě intenzivně sledován.

Spolupráce s rodiči v případě výskytu RCH

Na počátku školního roku jsou žáci i jejich rodiče seznámeni se *Školním řádem ZŠ Novoborská*.

Rovněž jsou obeznámeni s postoji školy k RCH a s jejími preventivními strategiemi (včetně krizového plánu pro výskyt šikany ve škole).

Pokud se u některého žáka objeví závažnější výchovný problém (včetně výskytu některého typu RCH), jsou jeho rodiče (zákonní zástupci) pozváni do školy, kde je s nimi veden rozhovor za účasti vedení školy (ředitel nebo jeho zástupce), třídního učitele, výchovného poradce nebo školního metodika prevence (popř. obou). Cílem pohovoru je zjistit co nejvíce informací o momentální situaci dítěte a najít nejvhodnější společné řešení daného problému (tj. řešení, na kterém bude participovat škola i rodina). V případě potřeby je rodičům doporučena pomoc specializovaných pracovišť.

4. HODNOCENÍ ŠPP ZA ŠKOLNÍ ROK 2022/2023

1) Úvod

Ve školním roce 2022/2023 proběhly preventivní programy ve spolupráci s několika ověřenými partnery. Využili jsme služeb Městské policie, Linky bezpečí, VZP a dalších. Prevence byly zpravidla organizovány do bloků, takže trvaly několik dní. Ačkoli náročnější na organizaci, povedlo se nám tak pokrýt větší množství tříd.

Kromě externích programů jsme opět pověřili naše preventivní pracovníky a výchovné poradce k provedení dotazníkových šetření napříč školou. Kromě dotazníků na šikanu a kyberšikanu byla provedena ve spolupráci se školním psychologem sondáž na třídnické vztahy. Na základě každého z výše zmíněných dotazníků se dále podle potřeby provedly další kroky prevencí – od třídních hodin až po spolupráci se školním psychologem. Ve všech třídách, kde se přistoupilo k dalšímu řešení se situace během roku zlepšila.

2) Zhodnocení konkrétních programů

1) Preventivní programy Linka Bezpečí

Linka bezpečí dává možnost samotným žákům si dopředu vybrat téma. Naši šestáci vybírali téma „Dospívám“ a sedmý ročník „Bezpečí v Online světě.“ Všechny programy vedli zkušení lektori, kteří zvládali práci s dětmi, proto byly tyto programy zpětně hodnoceny jako velmi přínosné a zábavné. Rozhodli jsme se tedy, pokud to okolnosti dovolí, navázat s Linkou Bezpečí spolupráci i v dalším školním roce.

2) Preventivní programy MPP

Každoroční spolupráce s oddělením prevence městské policie Praha 9 pokračovala i letos. Celkem jsme uskutečnili 6 preventivních programů, které pokryly 1. a 2. ročník + celý druhý stupeň (5. – 9. třídy) Policejní prevence je také velmi oblíbená, protože je vedena nejen výkladovou, ale také herní a zážitkovou formou. Žáci tak mají možnost přijít do kontaktu s rekvizitami či si vyzkoušet modelové situace. Programy proběhly i přes poměrnou náročnost na čas a prostor bez problémů a rozhodně chceme, aby pokračovaly v příštím roce.

3) Preventivní program Dospívám

MP Education provedla sérii preventivních programů pro sedmé ročníky na téma dospívání. Třídy se rozdělily na dívky a chlapce a každé skupině pak patřil odlišný typ přednášky. Lektorky zvládly dětem nenásilnou a věku přiměřenou formou vysvětlit a zodpovědět dotazy, které se složitějšího období dospívání týkají. I zde je možné pokračovat příští rok, a to nejen kvůli přerušení programů v květnu, ale také proto, že MP Education nabízí obdobné přednášky i pro ostatní ročníky. Chtěli bychom tedy zkusit program rozšířit příští rok i mimo 7. třídu.

4) Preventivní program – Bezpečnost v silničním provozu

Kromě podzimních a jarních praktických aktivit na dětském dopravním hřišti, mají naši žáci možnost dozvědět se více o silničním provozu také formou přednášky. Je určena 3. až 5. ročníkům a zaměřena nejen na bezpečnost chodců a cyklistů, ale také základní orientaci ve značení a dopravních situacích. Počítám s tím, že i tato spolupráce bude v příštích letech pokračovat.

5) Tonda Obal – interaktivní přednáška na téma recyklace a dalšího nakládání s odpady. Mezi žáky velmi oblíbené, i díky rekvizitám a malým dárkům, které si odnesou.

6) Pobavme se o alkoholu – zajímavý program pro sedmé ročníky, který je obohacen o to, že je možné soutěžit s DJ Adolfeem o věcné ceny. Zkusíme navázat spolupráci i pro další roky.

3) Shrnutí

Všechny preventivní programy, které jsme ve školním roce 22/23 využili, hodnotíme jako podařené a jsme rádi, že se nám u většiny z nich povedlo navázat na další spolupráci.

4.1. Úkoly pro školní rok 2023/2024

V tomto školním roce zmapujeme efektivitu nových preventivních programů. Budeme klást větší důraz na důslednost při porušování školního řádu. Nadále budeme využívat služby a spolupracovat se školním psychologem. Zaměříme se a podpoříme předávání informací a hlubší spolupráci mezi učiteli, rodiči, výchovnými poradci a metodiky prevence. Budeme klást ještě větší důraz na dodržování dozorů v takových prostorech školy, ve kterých by mohlo vznikat rizikové chování žáků.

5. CÍLE MPP

5.1. Dlouhodobé cíle

- optimalizace podmínek pro vzdělávací proces
- optimalizace školního klimatu
- rozvíjení individuálních schopností a dovedností žáků
- podpora sebedůvěry žáků
- výchova žáků k samostatnosti, zodpovědnosti a ohleduplnosti
- výchova žáků ke zdravému životnímu stylu
- předcházení vzniku výskytu rizikového chování ve škole
- průběžný monitoring výskytu rizikového chování a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné odhalení tohoto chování
- zapojení všech aktérů (žáků, učitelů, rodičů, školního psychologa, vedení školy, výchovných poradců, metodiků prevence) do dění ve škole

5.2. Krátkodobé cíle

- začlenění preventivních témat do výuky (učitelé)
- zajišťování preventivních programů (externí organizace)
- rozšíření nabídky volnočasových aktivit ve škole
- podpora činnosti Žákovského parlamentu
- pravidelné setkávání pedagogů
- spolupráce na poli prevence s rodiči – navázání užšího kontaktu
- spolupráce s dalšími institucemi (PPP, policie, Linka důvěry aj.)
- získávání finančních prostředků na preventivní aktivity
- prohlubování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence RCH a v oblasti vedení třídnických hodin
- zavedení pravidelných třídnických hodin, které budou zaměřeny na monitoring a vylepšování vztahů ve třídě (třídní učitelé, ŠMP, VP)
- zajištění informovanosti rodičů (nabídky besed, programů s preventivní tematikou, informační materiály)
- doplňování knihovny a videotéky materiály souvisejícími s problematikou prevence

SPECIFIKACE ÚKOLŮ A CÍLŮ ve vzdělávání	
Věková skupina 6 – 10 let	
ZNALOSTI	
• znalosti o hodnotě zdraví a nevýhodách špatného zdravotního stavu a nemoci • informace o chování, které vede k utužení zdraví • vědomí o právu každého občana ČR na kvalitní zdravotní péči • povědomí o právu každého dítěte na kvalitní péči (výživu, oblečení, bydlení aj.) od rodičů • povědomí o právu každého dítěte na vzdělávání, ale i na odpočinek • povědomí o právu každého dítěte na ochranu před nebezpečím (násilí, zanedbávání, drogy aj.) • povědomí o nedotknutelnosti vlastního těla (dotýkat se mého těla smí jen rodiče, lékař a ti, kterým to dovolím) • povědomí o užitečnosti/nebezpečnosti léků (léky nám pomáhají, ale musí být užívány dle předpisů, léky musí být uchovávány na bezpečném místě) • povědomí o pozitivní a negativní stránce drog (vliv na lidskou psychiku a zdraví, právní rizika) • znalosti o alkoholu a tabáku (jde také o drogy, přesto, že nejsou zakázány) • povědomí o tom, že mnohé látky, které bývají běžně v domácnosti, mohou být nebezpečné a musí se s nimi zacházet opatrně • znalosti velice zjednodušené anatomie a fyziologie člověka	
DOVEDNOSTI	
• dovednosti v oblasti péče o své tělo • dovednosti, jak získat pomoc pro sebe nebo pro jiné, když je zapotřebí • dovednost navázat a udržet si kvalitní vztah s druhým jedincem • dovednosti vybrat si vhodný způsob trávení volného času • dovednost rozpoznat, co je/není mé, co si mohu/nemohu bez dovolení vzít • dovednost alespoň částečné regulace svých emocí • dovednost zachování si vlastní sebedůvěry a podporování sebedůvěry druhých • schopnosti rozlišit, co je/není požitelné	
POSTOJE	
• kladný postoj k vlastnímu tělu • vědomí sebe sama, sebeúcta, pochopení vlastních hodnot • pochopení určitých společenských hodnot (např. právní povědomí) • přijímání dobře míněných rad od rodičů a učitelů • tolerantní postoj k rozdílům mezi lidmi, respektování jiných hodnot, včetně odlišného kulturního okruhu (výchova proti rasismu a xenofobii)	

SPECIFIKACE ÚKOLŮ A CÍLŮ	
Věková skupina 11 – 13 let	
ZNALOSTI	
Kromě předcházejících:	
• povědomí o právu dítěte vyjádřit vlastní názor a požadavek • povědomí o právu dítěte stýkat se s ostatními dětmi, pokud tato svoboda neporušuje práva druhých • informace o rodinné dynamice, výchovném stylu, vztazích mezi jednotlivými členy rodiny, zvládání konfliktů v rodině, rozvodu aj. • znalosti o dospívání – změny v těle, v chování, nejčastější problémy dospívání • problematika zodpovědného sexuálního chování – pohlavně přenosné nemoci, možnosti antikoncepce • problematika šikany, problematika syndromu týraného dítěte, zneužívaného a zanedbávaného dítěte • povědomí o úloze léků ve společnosti • znalost pozitivních a negativních účinků alkoholických nápojů • znalost negativních účinků kouření tabákových výrobků • znalost potenciačních důsledků experimentování s drogou (oblast zdraví, právní rizika, vliv na rodinu a okolí) • znalost terminů <i>užívat, zneužívat, závislost, návyk</i> • znalosti zjednodušené anatomie a fyziologie člověka • povědomí o nemoci a zdraví, o zásadách zdravého životního stylu	
DOVEDNOSTI	
Kromě předcházejících:	
• dovednost při budování vlastní sebeúcty i sebeúcty druhých • dovednosti spojené se správným rozhodováním a přebíráním odpovědnosti za možné důsledky svých rozhodnutí • dovednosti spojené s navazováním vztahů, jejich udržováním a s efektivním zvládáním konfliktů • dovednost formulovat vlastní názor a umět jej obhájit dovednost spolupráce, umět vést a být veden • schopnost vytvářet a umět přistupovat na kompromisy • schopnost odolat nátlaku skupiny • dovednosti spojené s asertivním jednáním • dovednost volby vhodného způsobu trávení volného času • dovednosti v oblasti péče o vlastní fyzické a duševní zdraví (tělesná hygiena, tělesná cvičení, zdravá výživa) • schopnosti alespoň částečně předvídat možná nebezpečí v dané situaci • dovednost vybírat si vhodné osoby a organizace, u nichž lze hledat pomoc v obtížných životních situacích • dovednost poskytnout první pomoc při úrazech a zraněních	
POSTOJE	
Kromě předcházejících:	
• kladný postoj k sobě samému • odpovědný přístup ke svému chování • uvědomění si vlastních hodnot a respektování hodnot druhých • tolerantní postoj k rozdílům mezi lidmi a k jejich případným nedostatkům • ochota pomoci druhému • zavrhuující postoj vůči drogám včetně tabákových výrobků	

SPECIFIKACE ÚKOLŮ A CÍLŮ	
Věková skupina 14 – 15 let	
ZNALOSTI	
Kromě předcházejících: • znalost základních charakteristik národnostních menšin žijících na našem území • znalost nebezpečí náboženských sekt, povědomí o sektách na území ČR • znalost školních předpisů týkajících se RCH (záškoláctví, šikana, krádeže, kouření, pití alkoholu, přechovávání a užívání drog aj.) • základní orientace v právních normách, které se vztahují k RCH (např. trestní postihy za výrobu, dovoz a distribuci drog, za držení většího než malého množství marihuany aj.) • další informace o působení drog a nebezpečích, která může jejich užívání přinést • povědomí o užívání drog v minulosti a úloze "lidových léků" • informace o způsobech, jakými výrobci alkoholu a tabákových výrobků propagují své produkty • informace o úloze různých faktorů v otázkách zdraví, možnostech předcházení nemocem a podpoře zdraví • povědomí o tom, kde získat radu a pomoc, nastanou-li problémy (linky důvěry a bezpečí, krizová centra, specializovaná pracoviště)	
DOVEDNOSTI	
Kromě předcházejících: • postupné osamostatňování se v mnoha činnostech, v rozhodování • dovednost vhlédnout do situace národnostních menšin • dovednost vyhnout se zhoubnému vlivu náboženských sekt • dovednost plánování určité životní perspektivy (např. výběr budoucího povolání)	
POSTOJE	
Kromě předcházejících: • optimistický přístup k životu • odpovědný přístup k sobě i ke svému okolí • snaha pomoci sobě i druhému v tíživé životní situaci	

6. SKLADBA AKTIVIT ŠPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

6.1. PEDAGOGOVÉ

Pedagogové plní cíle ŠPP v rámci výuky, vedou volnočasové aktivity, či kroužky, organizují sportovní či kulturní akce. Třídní učitelé pracují s třídními kolektivy, pravidelně realizují třídnické hodiny věnované aktuálně potřebné problematice.

6.2. ŽÁCI

6.2.1. Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Ročník	1.
Předmět	<u>Člověk a jeho svět</u>
Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Téma:	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Péče o zdraví - prevence nemocí a úrazů, čistota, režim dne, správná výživa, pitný režim, péče o zuby, pohybový režim. OSOBNÍ BEZPEČÍ Bezpečné chování v rizikovém prostředí, v silničním provozu, v přírodě. Krizové situace - šikana, týrání, sexuální zneužívání, brutalita, tísňová volání.
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	2.
Předmět	<u>Člověk a jeho svět</u>
Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Téma:	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Člověk – péče o tělo, základní hygienická pravidla, zdraví – nemoc, druhy nemocí, teplota – měření, nevolnost, drobná poranění, zdravotnická zařízení, přivolání lékařské pomoci, lékárníčka, zdravá výživa, strava rostlinná a živočišná.
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	3.
Předmět	<u>Člověk a jeho svět</u>
Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Téma:	<u>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</u> Člověk - části těla, povrch, vnitřní orgány, kostra, ústrojí, smysly, znaky života. <u>OSOBNÍ BEZPEČÍ</u> Bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, chování v krizových situacích, při mimořádných událostech.
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	4.
Předmět	<u>Člověk a jeho svět</u>
Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Téma:	<u>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</u> Lidské tělo – životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince. Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, nemoci přenosné a nepřenositelné, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena. <u>PARTNERSTVÍ, MANŽELSTVÍ, RODIČOVSTVÍ, ZÁKLADY SEXUÁLNÍ VÝCHOVY</u> Rodina, vztahy v rodině; partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality. <u>NÁVYKOVÉ LÁTKY</u> Návykové látky, herní automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií. <u>OSOBNÍ BEZPEČÍ</u> Krizové situace, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích, mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená, požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém.
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	5.
Předmět	<u>Člověk a jeho svět</u>
Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Téma:	<u>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</u> Návykové látky, jedovaté houby, jedovatá zvířata Infekční a další nemoci <u>BEZPEČNÉ CHOVÁNÍ V OKOLÍ ZVÍŘAT</u> Jak se chovat při kontaktu s domácími a hospodářskými zvířaty
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	6.
Předmět	<u>Výchova k občanství a zdravý životní styl</u>
Vzdělávací oblast	Výchova ke zdraví Člověk a společnost
Téma:	<u>PÉČE O ZDRAVÍ</u> Pravidla zdravého životního stylu, odpovědnost za zdraví – odpočinek, stravovací a pitný režim - tělesná a duševní hygiena - ochrana před infekčními a civilizačními nemocemi. <u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</u> Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí. <u>DOMOV A RODINA</u> Přátelství, osamělost, šikana, party - kriminalita, drogy a jiná nebezpečí. Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, formy zneužívání dětí, kriminalita mládeže; komunikace se složkami odborné pomoci - sousedé, hosté a cizí lidé (osobní bezpečí v běžných a krizových situacích). <u>KOMUNIKACE A SPOLEČENSKÉ CHOVÁNÍ</u> Bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických medií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	7.
Předmět	<u>Výchova k občanství a zdravý životní styl</u>
Vzdělávací oblast	Člověk a společnost Výchova ke zdraví
Téma:	<u>PŘIROZENÉ A SOCIÁLNÍ ROZDÍLY MEZI LIDMI</u> Rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, nepřátelství, konflikt vs. spolupráce, tolerance, respekt, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti. <u>PŘÁTELSTVÍ, LÁSKA, PARTNERSTVÍ</u> Volba partnera, postavení mužů a žen, manželství, rodičovství, konflikty v rodině. <u>NÁBOŽENSTVÍ, PŮSOBNÍ SEKT</u> <u>VZTAHY MEZI LIDMI</u> Mezinárodní a mezikulturní konflikty, války, rasismus, terorismus, ochrana v situacích hromadného ohrožení. <u>SEXUALITA A ETIKA</u> Změny v životě člověka a jejich reflexe - dětství, puberta, sexuální dospívání a reprodukční zdraví, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost - sexuální orientace a společnost, poruchy pohlavní identity - etická stránka sexuality, sexualita a víra, sexualita a zákon (promiskuita, sexuální deviace, práva ještě nenarozeného dítěte - problematika interrupce; problematika těhotenství a rodičovství mladistvých).
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	7.
Předmět	<u>Přírodopis</u>
Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Téma:	BIOLOGIE ČLOVĚKA Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie. Civilizační choroby, celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie. Životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka - výživa a zdraví, tělesná a duševní hygiena, denní režim, pracovní a odpočinkové aktivity, ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence. Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů(úrazy v domácnosti, na pracovišti), základy první pomoci, vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota.
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	8.
Předmět	<u>Výchova k občanství a zdravý životní styl</u>
Vzdělávací oblast	Člověk a společnost Výchova ke zdraví
Téma:	ČLOVĚK STÁT A PRÁVO Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace. Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady. AUTODESTRUKTIVNÍ ZÁVISLOSTI Psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost. NÁVYKOVÉ LÁTKY A ZDRAVÍ Návykové látky, hazardní hry a počítače - jejich rizika - odmítání návykových látek, odborná pomoc - návykové látky a zákon, návykové látky a média.
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	9.
Předmět	<u>Sociální výchova</u>
Vzdělávací oblast	Člověk a společnost Člověk a svět práce
Téma:	Osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj, svět práce.
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	9.
Předmět	<u>Environmentální výchova</u>
Vzdělávací oblast	Člověka a příroda
Téma:	CHEMIEA SPOLEČNOST Léčiva a návykové látky
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	9.
Předmět	<u>Chemie</u>
Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Téma:	PŘÍRODNÍ LÁTKY Struktura, vlastnosti a význam - sacharidy, tuky, bílkoviny, biokatalyzátory (enzymy) LÉČIVA A NÁVYKOVÉ LÁTKY
Vyučující:	vyučující předmětu

Ročník	Ve všech ročnících
Předmět	<u>Tělesná výchova</u>
Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Téma:	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ
Vyučující:	vyučující předmětu

6.2.2. Specifická prevence – PP a akce pro žáky 1. stupně

Ročník	1. třídy
Název	Malý Péťa sám doma
Charakteristika programu	Žáci si pomocí vyprávěného příběhu malého kluka naučí zásadám, jak se správně chovat, pokud se ocitnou sami doma.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	2. třídy
Název	Bezpečné chování – sám venku
Charakteristika programu	Na názorných ukázkách se žáci naučí, jak se chovat při kontaktu s cizím člověkem, když jsou venku sami, popřípadě, když jdou ze školy a do školy sami bez doprovodu rodičů. Program upozorňuje na zásady bezpečného chování v kontaktu s cizím člověkem.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	1., 2., 3. třídy
Název	Bezpečný kontakt se psy
Charakteristika programu	Žáci se učí, jak se správně chovat k cizím psům a dozví se hlavní zásady bezpečného chování při kontaktu se psy.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	2. třídy
Název	Bezpečné chování – internetový svět
Charakteristika programu	Žáci si prakticky s pomocí scének procvičují nebezpečné situace, které je mohou v běžném životě na internetu potkat
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	3. třídy
Název	Bezpečné chování – nebezpečné situace
Charakteristika programu	Žáci si prakticky s pomocí scének procvičují nebezpečné situace, které je mohou v běžném životě potkat (kontakt s cizím člověkem, zvonky – vstupní dveře, napadení cizím psem, použitá injekční stříkačka apod.)
Realizátor	Prev-centrum
Časová dotace	90 min

Ročník	4. třídy
Název	Bezpečné chování – procvičení znalostí
Charakteristika programu	Souhrnné opakování získaných vědomostí z předchozích přednášek. Lektor ověřuje s pomocí testu nebo vzájemnou komunikací s žáky jejich znalost bezpečného chování. Následuje vyhodnocení a opakování nejasných témat.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	90 min

Ročník	4. třídy
Název	Dopravní výchova
Charakteristika programu	Výuka probíhá v souladu s „Tematickým plánem dopravní výchovy pro žáky 4. tříd základních škol“ (ministerstvo dopravy BESIP).
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	90 min

Ročník	5. třídy
Název	Bezpečné chování v elektronickém světě I.
Charakteristika programu	Žáci jsou upozorněni na úskalí elektronické komunikace (internet, telefon, chat). Lektor vysvětlí riziko online her, komunikace na sociálních sítích (Facebook, Twitter) a videosteamových serverech. Děti se naučí rozeznat potenciální nebezpečí hrozící při zpřístupnění osobních dat ostatním lidem a jak si vytvořit neprolomitelná hesla.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	5. třídy
Název	Dopravní výchova
Charakteristika programu	Výuka probíhá v souladu s „Tematickým plánem dopravní výchovy pro žáky 5. tříd základních škol“ (ministerstvo dopravy BESIP).
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	1. - 5. ročník
Název	Tonda Obal
Cíl	Seznámit děti s možnostmi recyklace odpadů a s dalšími způsoby jeho likvidace
Charakteristika programu	Interaktivní program s rekvizitami
Realizátor	Eko-kom
Časová dotace	45 min
Termín:	duben 2024

Ročník	3. – 5. ročník
Název	Když se odlišuji
Cíl	Co dělat, pokud se jakkoli odlišuji (případně někdo jiný)
Charakteristika programu	Workshop o tom, jak vznikají a kde se berou odlišnosti. Jak s nimi pracovat. Jak se chovat k lidem z jiných prostředí.
Realizátor	Linka bezpečí
Časová dotace	90 min
Termín:	První pololetí 2023/2024

Ročník	3. – 5. ročník
Název	Vztahy
Cíl	Rozumné nastavení hranic v různých životních vztazích
Charakteristika programu	Navazující program na Dospívám, aneb život plný změn – program o dospívání.
Realizátor	Linka bezpečí
Časová dotace	90 min
Termín:	První pololetí 2023/2024

Ročník	3. – 5. ročník
Název	Když jsem online
Cíl	Seznámit žáky s riziky online prostředí
Charakteristika programu	Workshop, kde děti zkouší, jaké jsou zásady bezpečného chování na internetu. Formou her a diskuzí se také zamýšlí nad pocity těch, kteří na kyberšikany narazí
Realizátor	Linka Bezpečí
Časová dotace	90 min
Termín:	První pololetí 2023/2024

Ročník	5. ročník
Název	Doma se necítím dobře
Cíl	Poradit, co dělat, pokud se žáci doma cítí nekomfortně
Charakteristika programu	Přednáška + workshop pracující na zvládnání nepříjemných situací doma.
Realizátor	Linka Bezpečí
Časová dotace	90 min
Termín:	První pololetí 2023/2024

Ročník	5. třídy
Název	Drogy I.
Charakteristika programu	Úvod do problematiky závislostí a jejich nežádoucích vlivů. Zaměřeno především na tzv. legální drogy – tabák, alkohol, léky. Primární problémy a základní vztahy v oblasti drogové problematiky. Nebezpečnost omamných a psychotropních látek pro člověka i pro společnost. Uvědomění si pojmu „závislost“ a jejich hlavních negativ. Členění drog do třech základních kategorií z pohledu zákona a nebezpečnosti pro člověka a společnost. Drogy zákonem neřešené, státem tolerované a kategorie omamných a psychotropních látek zákonem zakázaných.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

6.2.3. Specifická prevence – PP a akce pro žáky 2. stupně

Ročník	6. třídy
Název	Bezpečné chování v elektronickém světě II.
Charakteristika programu	Lektor se žáky rozebírá případy, kdy uživatel nedodržel zásady správného chování a vystavil tak sebe do nebezpečné situace. Žáci se naučí bezpečnému pohybu na internetu – jak zabezpečit počítač proti počítačovým „pirátům“ a jejich škodlivým programům (Malware apod.), dozvědí se o problematice řetězových zpráv a o problematice sdílení a stahování dat podléhajících autorskému zákonu.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	6. třídy
Název	Zdravotní výchova, základy první pomoci
Charakteristika programu	Jak správně volat na tísňové linky, zjištění, zda jsou zachovány základní životní funkce, dech, krevní oběh, správné postupy při zjištění stavu vědomí, priority při zjišťování stavu nemocných, zastavení žilního a tepenného krvácení, jak a kdy zahájit resuscitaci.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	6. třídy
Název	Šikana a násilí v dětském kolektivu
Charakteristika programu	Problematika násilí a šikany ve školách, jako vysoce nebezpečných fenoménů ve společnosti, nežádoucích jevů, které komplikují mezilidské vztahy a pokud se neřeší, vytváří podmínky pro páchaní závažnějších deliktů, které mnohdy naplňují skutkové podstaty trestných činů. Osvojení základní dovednosti a znalosti: *Vytvoření hodnotového žebříčku. *Uvědomění si práva na osobní důstojnost u každého bez výjimky. *Schopnost rozeznat projevy šikany. * Vysvětlení pojmů „osobní hrdost a sebeúcta, oběť, agresor... *Uvědomění si schopnosti vcítění se do pocitů druhých. *Právní minimum –

	šikana naplňuje skutkové podstaty mnoha trestných činů. * Během hodiny je kladen velký důraz na zpětnou vazbu a pochopení problematiky. V maximální možné míře je využíváno příkladů z praxe a jejich následný rozbor.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	6. třídy (dívky)
Název	Dospívám, aneb život plný změn
Charakteristika programu	Základní fakta o anatomii ženského těla, ženské pohlavní orgány, hormony. Správné hygienické návyky, menstruační cyklus. Puberta a vztahy. Vhodná životospráva.
Realizátor	MP Education
Časová dotace	90 min

Ročník	6. třídy
Název	Kyberšikana, bezpečné užívání sociálních sítí
Charakteristika programu	Vysvětlení pojmu kyberšikana, uvědomění si, že se jedná o jednu z forem šikany. Seznámení s důsledky, právním rámcem a obranou proti kyberšikaně. Ujasnění pravidel bezpečného chování na internetu a sociálních sítích.
Realizátor	Prev-centrum
Časová dotace	135 min

Ročník	6. třídy
Název	Kyberšikana
Charakteristika programu	Žáci se naučí rozeznat potenciální nebezpečí při umístování fotek a videí na internet nebo při jiném zpřístupnění ostatním lidem – jak se vyhnout potenciálně nebezpečným situacím souvisejícím s krádeží identity – jak se bránit proti kyberšikaně. Seznámení se s právním minimem týkajícím se kyberšikany-specifický druh šikany, který může naplňovat skutkové podstaty mnoha trestných činů.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	7. třídy
Název	Požární prevence
Charakteristika programu	Seznámení se základním rozdělením hasičských sborů v ČR, výstroj hasiče. Důvody volání na tísňovou linku 150, co je oheň a jak s ním zacházet. Vysvětlování pojmu co je požár, kde se s ním můžeme nejpravděpodobněji setkat a jaké nebezpečí nám hrozí. Základní informace, co dělat, když hoří.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	7. třídy
Název	Kriminalita dětí
Charakteristika programu	Pochopení základních principů pravidel chování ve společnosti, kterými se rozumí psané a nepsané normy a jejich vynutitelnost v případě nerespektování. Vztah společnost x rodina x pachatel. Základní pojmosloví např. prevence, represe, kriminalita, odpovědnost, sankce, přestupek, trestný čin, morálka, OSPOD. Důraz je kladen především na nejfrekventovanější trestnou činnost mládeže (krádeže, loupeže, poškozování cizí věci, porušování autorských práv atd.).
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	7. třídy (dívky)
Název	Čas proměn
Charakteristika programu	Navazující program na Dospívám, aneb život plný změn – program o dospívání.
Realizátor	MP Education
Časová dotace	90 min

Ročník	8. třídy
Název	Drogy II – drogy a zákon
Charakteristika programu	Seznámení s problematikou omamných a psychotropních látek a jejich vlivu na člověka i společnost. Podrobné osvětlení návaznosti drogové kriminality na další druhy kriminality. Akcent je kladen především na pochopení vztahu Droga – Zákon. Zejména trestní zákoník, správní právo a zákon o soudnictví ve věcech mládeže. Velký prostor je věnován trestně právní odpovědnosti mladistvých ve vztahu k zneužívání návykových látek a eventuálnímu postihu v případě protizákonného jednání.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	45 min

Ročník	7. třídy
Název	Základy právního vědomí I.
Charakteristika programu	Pochopení důležitých právních norem a principů z oblasti trestního a přestupkového práva v kontextu běžného života a jeho hodnot / život, zdraví, majetek/. Občanské právo, zákon o rodině a zákona o provozu na pozemních komunikacích. Schopnost poradit si nebo pomoci v nejrůznějších krizových situacích by měla být normou. Ideálem je však těmto nepříjemným okamžikům předcházet.
Realizátor	MP hl.m.Prahy – oddělení prevence
Časová dotace	90 min

Ročník	6. třídy
Název	Dospívám, aneb život plný změn
Charakteristika programu	Jaké to je, když se nám někdo líbí, když s někým chceme chodit, když s někým chodíme? Intimita a sexualita v dospívání? Na koho se můžeme obrátit, když máme problémy s láskou?
Realizátor	Linka bezpečí
Časová dotace	90 min

Ročník	7 . ročník
Název	Pobavme se o alkoholu
Cíl	Poučit žáky o rizicích užívání alkoholických látek
Charakteristika programu	Program zaměřený na dopady užívání alkoholu v rovině zdravotní, sociální a kriminální
Realizátor	Sananim
Časová dotace	45 min
Termín:	březen 2024

Ročník	3., 4., 5., 6., 7. ročník
Název	VZPoura úrazům
Charakteristika programu	Program na téma bezpečnosti, respektive následků nevhodného chování, které způsobilo zranění s trvalým postižením.
Realizátor	VZP
Časová dotace	90 min

Ročník	6.+ 7. ročník
Název	Dospívám
Charakteristika programu	Program je zaměřen na změny v dospívání u dětí v 6. a 7. třídě
Realizátor	Linka bezpečí
Časová dotace	90 min

6.3. RODIČE

Rodiče jsou o preventivních aktivitách a RCH informováni na třídních schůzkách, na webových stránkách školy a mohou také využít konzultační hodiny, které probíhají každé úterý od 14:00 do 16:00. V těchto hodinách mohou rodiče navštěvovat výchovné poradce, metodiky prevence, třídní i ostatní učitele. Možné jsou i individuální konzultace po předchozích domluvách.

Metodik prevence zajišťuje a pravidelně aktualizuje kontakty na externí zdroje školy, shromažďuje propagační materiály s preventivní tematikou. Je nápomocen rodičům v případě výskytu různých forem rizikového chování. Ve spolupráci s třídními učiteli pak dohlíží na včasnou informovanost rodičů v případě výskytu rizikového chování.

V minulém školním roce byla rodičům nabídnuta přednáška o rizikovém chování dětí ve virtuálním světě. Z důvodu malého zájmu však nebyla realizována.

6.3.1. Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

Aktivita	Čas konání	Zaštiťuje
Třídní schůzky a konzultační hodiny	I.pol.: úvodní třídní schůzka třídní schůzky a konzultační hodiny	třídní učitelé a vedení školy
	II.pol. třídní schůzky a konzultační hodiny	
Konzultační hodiny	každé úterý 14:00 – 15:30	třídní učitelé, vedení školy, ŠPP
Den otevřených dveří (pro rodiče stávajících prvňáčků a rodiče dětí stávající přípravné třídy)	březen	vedení školy, zaměstnanci školy
Den otevřených dveří (pro budoucí prvňáčky, jejich rodiče a zájemce o přípravné třídy)	březen	vedení školy
Vánoční jarmark, velikonoční jarmark, Den dětí		Rada rodičů, zaměstnanci školy
Vánoční besídka	prosinec	třídní učitelé
Obhajoby absolventských prací žáků 9. ročníků	červen	třídní učitelé, vedoucí absolventských prací
Projektový týden	červen	třídní učitelé
Imatrikulace prvňáčků	červen	vedení školy, třídní učitelé
Slavnostní ukončení školního roku pro žáky 9. roč. a ocenění nejlepších žáků školy	červen	vedení školy, třídní učitelé
Sběr, jehož výtěžky jsou věnovány vybraným organizacím.	4 krát /rok	Rada rodičů, třídní učitelé

7. EVALUACE

1. Kvalitativní složka realizovaných programů primární prevence

Způsob hodnocení účinnosti uplatňovaných preventivních aktivit je určován formulací cíle, charakterem činnosti. Hodnotit lze pouze konkrétně stanovené cíle a aktivity, nejlépe bezprostředně po jejich realizaci.

Hodnocení probíhá jednak ze strany pedagogů, jednak samotnými žáky. Jeho cílem je zachytit změny v úrovni znalostí o RCH, v úrovni dovedností a postojů, profilu chování.

Mezi nejčastěji užívané nástroje zjišťování efektivity preventivních programů patří sledování frekvence výskytu a závažnosti RCH ve škole, sledování absence žáků, dotazníky, sociometrické testy, ankety, rozhovory a diskuze se žáky a pedagogy.

Častá a pravidelná diskuze se na naší škole nejvíce osvědčila a tím se nám daří snižovat výskyt rizikového chování. Jelikož s novými přistěhovanými žáky přichází nová rizika, osvědčilo se sledování těchto žáků všemi vyučujícími v dané třídě.

2. Kvantitativní hodnocení realizovaných preventivních programů prevence

Práce pedagogického sboru

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence RCH	
Počet vzdělávacích aktivit	
Počet proškolených pedagogů	
Počet hodin	

Spolupráce školy s rodiči

Aktivity pro rodiče v oblasti prevence RCH	
Počet aktivit	
Počet zúčastněných rodičů	
Počet hodin	

Preventivní aktivity pro žáky školy

Specifické preventivní aktivity reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	
Blok primární prevence	
Interaktivní seminář	
Beseda	
Situační intervence	
Jiné	

8. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ŠPP – Školní preventivní program

RCH – Rizikové chování

PP – Preventivní program

ŠMP – Školní metodik prevence

VP – Výchovný poradce

SP – speciální pedagog

ŠVP – Školní vzdělávací program

RVP – Rámcový vzdělávací program

PPP - Pedagogicko – psychologická poradna

SVP - Středisko výchovné péče

OSPOD – Odbor sociálně právní ochrany dětí

Seznam literatury

- BÁRTÍK, Pavel, MIOVSKÝ, Michal, ed. *Primární prevence rizikového chování ve školství: [monografie]*. Praha: Sdružení SCAN, c2010. ISBN 978-80-87258-47-7.
- Časopis Prevence
- ERB, Helmut H. *Násilí ve škole a jak mu čelit*. Praha: Amulet, 2000. Alfabet. ISBN 80-86299-22-8.
- MARTANOVÁ, Veronika. *Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování*. Praha: Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze ve vydavatelství Togga, 2012. ISBN 978-80-87258-75-0.
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28). Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>
- MIOVSKÝ, Michal, Lenka SKÁCELOVÁ, Jana ZAPLETALOVÁ, et al. *Prevence rizikového chování ve školství*. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, 2015. ISBN 978-80-7422-391-4.
- MIOVSKÝ, Michal, Tereza ADÁMKOVÁ, Miroslav BARTÁK, et al. *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování*. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, 2015. ISBN 978-80-7422-391-4.
- MIOVSKÝ, Michal, Lenka SKÁCELOVÁ, Lenka ČABLOVÁ, Michaela VESELÁ a Jana ZAPLETALOVÁ. *Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu prevence rizikového chování pro základní školy*. Dotisk 1. vydání. Praha: Klinika adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze v NLN s.r.o., Nakladatelství Lidové noviny, 2015. ISBN 978-80-7422-397-6.
- KOLÁŘ, Michal. *Bolest šikanování: [cesta k zastavení epidemie šikanování ve školách]*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-513-X.
- KOPECKÝ, Kamil. *Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. ISBN 978-80-244-4861-9.